

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Chișinău
(sediul BUIUCANI)

MD-2004, mun. Chișinău,
str. M. Viteazul, 2
tel./fax 022-29-51-20

The Supreme Council of Magistrates
Chișinău District Court
(Buiucani Office)

MD-2004, Chișinău,
2nd Mihai Viteazul street
Tel. number/fax 022-29-51-20

23.11.2018

Dosar penal nr. 1-909/18

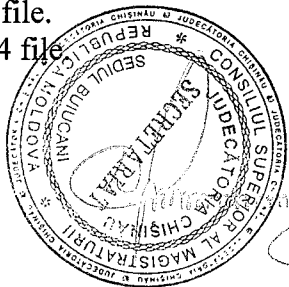
Curtea Constituțională
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28 MD-2004.

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), Vă expediază sesizarea depusă de avocatul Vasile Nicoară privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal și verificării corespunderii/necorespunderii acestora cu prevederile art. 1 alin. (3), 22 și 23 alin. (2) din Constituția RM, în cadrul cauzei penale nr. 1-909/18.

Anexă: Încheiere nr. 1-909/18 din 22.11.18 - 5 file.

Sesizarea avocatului Vasile Nicoară- 84 file.

Vicepreședinte, al Judecătoriei Chișinău
(Sediul Buiucani)

Dorin Dulghieru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR. 183 g		
28	11	20 18

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. c) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(1) lit. c) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire Nicoară

2. Prenume Vasile

3. Funcția Avocat BAA „Pro Dreptate”

4. Adresa mun. Chișinău, str. A. Șciusev 41 - B

5. Tel./fax GSM 069103919

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel.

10. Fax

11.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității dispozițiilor articolului 327 alin. (2) lit. c) din Codul penal, prin prisma prevederilor articolelor 1 alin. (3); 22, care garantează principiul legalității incriminării și al legalității pedepsei penale, în coroborare cu articolul 23 alin. (2) din Constituție, care instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege.

III – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

13. La data de 4 ianuarie 2018 reprezentantul organului de urmărire penală a emis o ordonanță privind pornirea urmăririi penale *in rem*, avându-se în vedere anumite fapte pretinse a fi infracționale, care ar fi fost comise în perioada anilor 2010-2014, calificate la acea etapă în baza art. 327 alin. (2) lit b¹) (în redacția Legii nr. 60 din 07.04.16, MO123-127/06.05.16 art.246) și lit. c) din Codul penal.

La data de 13 iunie 2018 procurorul l-a pus sub învinuire de A.I. în baza art. 42, 327 alin. (2) lit. b¹) și c) din Codul penal, persoanei acuzate reproșându-i-se comiterea anumitor fapte în perioada anilor 2012-2014.

La data de 17 septembrie 2018 a fost emisă o altă ordonanță privind pornirea urmăririi penale *in rem* în baza art. 42, 327 alin. (2) lit. b¹) și c) din Codul penal. Ofițerul de urmărire penală nu a indicat în ordonanță timpul comiterii pretinselor fapte prejudiciabile, probabil s-a avut în vedere perioada anilor 2011-2015.

După conexarea cauzelor penale într-o singură procedură, la data de 10.10.2018, A.I. a fost pus sub învinuire în baza art. 42 alin. (2), 327 alin. (2) lit. c) din Codul penal, reproșându-i-se comiterea anumitor fapte pretinse a fi prejudiciabile în perioada anilor 2010-2016. Aceleași acuzații penale se regăsesc și în actul de sesizare a instanței de judecată.

Legislația pertinentă

Autorul prezentei sesizări își sprijină argumentarea și își întemeiază solicitările pe următoarele prevederi legislative și jurisprudențiale:

Prevederile relevante ale Constituției RM:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate”.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție”.

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos”.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Jurisprudența Curții Constituționale a RM

Prevederile relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016

„64. ... Curtea reține că soluționarea unui litigiu nu poate implica promovarea unui drept prin intermediul unor norme neconstituționale.

71. Astfel, excepția de neconstituționalitate reprezintă o acțiune procesuală de apărare, prin care Curtea Constituțională este sesizată asupra neconcordanței cu prevederile Constituției a unor dispoziții legale aplicabile în cauza dedusă instanței de judecată.

79. Astfel, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

*80. Curtea menționează că **dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.** Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.*

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017

„53. Curtea reține că garanțiile constituționale prevăzute de art. 22 din Constituție, de rând cu prevederile art. 7 din Convenția Europeană, consacră principiul legalității incriminării și pedepsei penale.

54. Astfel, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni (nulla poena sine lege), principiul legalității incriminării prevede și cerința conform căreia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului prin analogie (nullum crimen sine lege).

55. În cauza Dragotoniuc și Militaru-Pidhorni v. România (hotărâre din 24 mai 2007) Curtea Europeană a statuat: „Ca o consecință a principiului legalității condamnărilor, dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare.”

56. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală. O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016).

57. Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că: „noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind

accesibilitatea și previzibilitatea” (cauza Del Río Prada v. Spania, cererea nr. 42750/09, hotărâre din 21 octombrie 2013, § 91).

58. Curtea Europeană a menționat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (cauza *Cantoni v. Franța*, nr. 17862/91, hotărâre din 15 octombrie 1996, § 29,32, și cauza *Kafkaris v. Cipru*, hotărâre din 12 februarie 2008, § 140-141).

59. De asemenea, Curtea reamintește că în jurisprudența sa a reținut că persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016, § 71).

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2018

„26. Curtea reamintește că exigențele statului de drept presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41).

27. În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

28. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (*Rohlena v. Cehia*, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 153; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție.

29. În acest sens, Curtea constată că principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (*nullum crimen sine lege*) și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege (*nulla poena sine lege*). Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.

30. În acest sens, Curtea a reținut că principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru judecător. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, §§ 35, 36).

31. Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor care au competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, § 37).

32. Curtea Europeană a relevat în jurisprudența sa că infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească

standardul calității, i.e. aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (Rohlena v. Cehia, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 154; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

33. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.

34. La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).

37. În orice caz, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană. În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.

38. De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).

46. Curtea a remarcat că nu există niciun text normativ care ar defini noțiunea de „urmări grave”, utilizată în articolul 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal. De asemenea, legea nu stabilește niciun criteriu material care să cuantifice gravitatea urmărilor prejudiciabile. Astfel, există riscul ca gravitatea să fie apreciată în baza unor criterii arbitrare și discreționare de către cei dotați cu competența aplicării legii penale.

48. Curtea reține că, având în vedere multitudinea semnificațiilor acestei sintagme, destinatarul normei penale nu poate cunoaște care este acțiunea/inacțiunea prohibită astfel, încât să-și adapteze conduita în mod corespunzător. În practică, stabilirea acestora nu poate fi făcută de către cei competenți să aplice legea penală, decât în baza unor criterii lipsite de suport legal. Chiar dacă se face apel la consultanța de specialitate, destinatarul normei ar putea fi privat de posibilitatea conformării cu prevederile legale.

52. Așadar, în lipsa unor repere fixe, inclusiv normative, calificarea urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii ca fiind „urmări grave” se face la discreția celor care aplică legea penală, justițiabilul aflându-se într-o stare de insecuritate juridică.

53. Rezumând cele enunțate supra, Curtea conchide că prevederile articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal sunt formulate de o manieră imprecisă și neclară și le conferă autorităților care le aplică o marjă excesivă de discreție. Prin urmare, ele nu îndeplinesc standardul calității legii penale, fiind contrare articolelor 1 alin. (3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție”.

Prevederi relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (în continuare CEDO)

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul :

a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa ;

b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale ;

c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer ;

d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării ;

e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere”.

Articolul 7 Nici o pedeapsă fără lege

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate”.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CtEDO)

Hotărârea din 24.05.2007 în cauza Dragotoniou și Militaru – Pidhorni c. României

”33. Curtea amintește că art.7 alin. (1) din Convenție consacră, în general, principiul legalității delictelor și pedepselor (Nullum crimen, nulla poena sine lege) și interzice, îndeosebi, aplicarea retroactivă a dreptului penal atunci când se face în detrimentul acuzatului (Kokkinakis împotriva Greciei, 25 mai 1993, §52). În timp ce interzice în special extinderea domeniului de aplicare a infracțiunilor existente la faptele care, anterior, nu constituiau infracțiuni, el ordonă de asemenea să nu aplice legea penală în mod extensiv în detrimentul acuzatului, de exemplu prin analogie. Reiese că legea trebuie să definească clar infracțiunile și pedepsele care le sancționează (Achour împotriva Franței, nr. 67335/01, §41, 29 martie 2006).

34. Noțiunea de "drept" ("law") folosită la art.7 corespunde celei de "lege" care figurează în alte articole ale Convenției; ea înglobează dreptul de origine atât legislativă cât și jurisprudențială și implică unele condiții calitative, între altele cele ale accesibilității și ale previzibilității (a se vedea, în special, *Cantoni împotriva Franței*, 15 noiembrie 1996, §29, *Coeme și alții împotriva Belgiei*, nr. 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, §145, și *E.K. împotriva Turciei*, nr. 28496/95, §51, 7 februarie 2002).

35. Ea amintește că însemnătatea noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de contextul textului despre care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă precum și numărul și calitatea destinatarilor săi (*Groppera Radio AG și alții împotriva Elveției* din 28 martie 1990, p.26, §68). Previzibilitatea legii nu se opune ca persoana interesată să fie nevoită să recurgă la o bună consiliere pentru a evalua, la un nivel rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea decurge dintr-o anumită acțiune (a se vedea, între altele, *Tolstoy Miloslavsky împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, 13 iulie 1995, p.71, §37). Acest lucru se întâmplă de obicei cu profesioniștii, obișnuți să facă dovada unei mari prudențe în exercitarea meseriei lor. De asemenea se poate aștepta de la ei să acorde o atenție deosebită evaluării riscurilor pe care le implică (*Cantoni*, citat anterior, §35).

37. Funcția decizională acordată instanțelor servește tocmai pentru a îndepărta îndoielile ce ar putea exista în privința interpretării normelor, ținând cont de evoluțiile practicii cotidiene, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și evident previzibilă (*S.W. împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, 22 noiembrie 1995, p.41, §36).

43. Din aplicarea extensivă a legii penale rezultă că, cel puțin din cauza lipsei unei interpretări jurisprudențiale accesibile și evident previzibile, cerințele articolului 7 nu ar putea fi privite drept respectate în privința unui acuzat.

Prevederi relevante ale Codului penal sunt următoarele:

Articolul 14. Noțiunea de infracțiune

(1) Infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

(2) Nu constituie infracțiune acțiunea sau inacțiunea care, deși, formal, conține semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.

Articolul 51. Temeiul răspunderii penale

(1) Temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

(2) Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

Articolul 52. Componența infracțiunii

(1) Se consideră componență a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

(2) Componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

Articolul 327. Abuzul de putere sau abuzul de serviciu

(1) Folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

[Art.327 al.(1) sintagma „intereselor publice sau” declarată neconstituțional prin HCC33 din 07.12.17, MO27-32/26.01.18 art.4; în vigoare 07.12.17]

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune:

...

c) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

...

Neconstituționalitatea dispozițiilor criticate

În materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

Potrivit art.7 §1 CEDO, nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituie o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional (*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*). Textul acestei norme instituie principiul legalității delictelor și pedepselor și cel potrivit căruia o lege penală nu poate fi aplicată extensiv în detrimentul acuzatului, în special prin analogie, ceea ce înseamnă că o **infracțiune trebuie să fie definită clar prin lege**. Această condiție este îndeplinită atunci când persoana poate să știe, pornind de la prevederile normei pertinente și la nevoie, cu ajutorul interpretării ce-i este dată în jurisprudență, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (*Hotărârea CtEDO din 25.05.1993 în cauza Kokkinakis c. Greciei*, §52). Noțiunea de "lege" care incriminează faptele ce constituie infracțiuni corespunde sensului care se regăsește în alte dispoziții ale Convenției, el cuprinde atât normele de drept "de origine legislativă" cât și pe cele *jurisprudențiale* și presupune îndeplinirea unor condiții calitative, cele de accesibilitate și de previzibilitate (*Hotărârea CtEDO din 15.11.1996 în cauza Cantoni c. Franței*).

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a reținut, că principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru judecător. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție (*HCC nr. 12 din 14 mai 2018, §§ 35, 36; nr. 22 din 1 octombrie 2018, & 30*).

Infracțiunea specificată la art.327 alin. (2) lit. c) din Codul penal este una de rezultat, ea se consideră consumată din momentul survenirii "**urmărilor grave**". Evaluarea sistematică a cadrului legal denotă că la nivel național nu există niciun text normativ care ar defini noțiunea de urmări grave, utilizată în art. 327 alin. (2) lit. c) din Codul penal. De asemenea ca și în cazul dispozițiilor art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal legea nu stabilește niciun criteriu material care să cuantifice gravitatea urmărilor prejudiciabile. Astfel, există riscul ca gravitatea să fie apreciată în baza unor criterii arbitrare și discreționare de către cei dotați cu competența aplicării legii penale (*HCC nr. 22 din 1 octombrie 2018, & 46*).

La nivel național, lipsește o interpretare jurisprudențială clară și evident previzibilă cu privire la acest element al infracțiunii. Chiar și Curtea Supremă de Justiție a pus în evidență că "*prevederile Codului penal ... nu definesc clar semnificația urmări grave*" (*Decizia CSJ nr. Ira-*

1/15 din 27.01.2015, pag. 7). Astfel, viciul de calitate a legii nu le permite persoanelor să prevadă în mod rezonabil că acțiunile sale pot fi considerate drept infracțiune, situație incompatibilă cu garanțiile oferite de art. 7 CEDO.

În practică, în majoritatea cazurilor, autoritățile statului urmăresc penal, judecă și condamnă persoane în baza unei "*prezumții absolute*" a existenței "*urmărilor grave*", fapt care se datorează lipsei criteriilor obiective de stabilire a daunelor infracționale.

În raport cu cele enunțate considerăm că normele criticate sunt contrare prevederilor articolelor 1 alin. (3); 22, care garantează principiul legalității incriminării și al legalității pedepsei penale, în coroborare cu articolul 23 alin. (2) din Constituție, care instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

14. În baza celor invocate, solicităm Curții Constituționale să declare neconstituționale dispozițiile art. 327 alin. (2) lit. c) din Codul penal, care contravin prevederilor articolelor 1 alin. (3); 22, care garantează principiul legalității incriminării și al legalității pedepsei penale, în coroborare cu articolul 23 alin. (2) din Constituție, care instituie criteriile de calitate pe care trebuie să le îndeplinească o lege.

V – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

15. Anterior Curtea Constituțională nu s-a expus asupra constituționalității dispozițiilor legale criticate. În orice caz, actualitatea prezentei sesizări rezultă din Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2018.

VI - LISTA DOCUMENTELOR

16. a) Ordonanță privind pornirea urmăririi penale din 04.01.2018;
- b) Ordonanță de punere sub învinuire din 13.06.2018;
- c) Ordonanță privind pornirea urmăririi penale din 17.09.2014;
- d) Ordonanță de conexare a cauzelor penale din 17.09.2018;
- e) Rechizitoriul/actul de sesizare a instanței de judecată.

VII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

17. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul Chişinău

Data 22 noiembrie 2018

M. Macleod

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

ÎN CHEIERE

municipiul Chișinău

22 noiembrie 2018

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani),

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător
grefier

Irina Păduraru
Nicoleta Gîdilica

cu participarea:

procurorului

Ina Frunză-Bargan

apărătorilor

Vasile Nicoară Bogos Alexandru,

inculpaților

Cambur Pavel Constantin, Apostol Ion Vladimir și Barac Mihail Ștefan

în lipsa:

reprezentantul părții vătămate

Movilă Pavel

examinînd în ședință de judecată publică, cererea avocatului Vasile Nicoară care acționează în numele și interesele lui Ion Apostol privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „urmări grave” care se conține în dispoziția art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal, în cadrul cauzei penale privind învinuirea a lui: Apostol Ion Vladimir, Cambur Pavel Constantin și Barac Mihail Ștefan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2) și (5), 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal RM,-

c o n s t a t a t:

La data de 30 octombrie 2018 în instanța de judecată Chișinău (sediul Buiucani), a parvenit cauza penală în privința lui Apostol Ion Vladimir, Cambur Pavel Constantin și Barac Mihail Ștefan învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și (5), 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal RM.

În cadrul ședinței de judecată avocatul Vasile Nicoară care acționează în numele și interesele lui Ion Apostol a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința sintagmei „urmări grave” care se conține în dispoziția art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal.

În motivarea cererii înaintate avocatul indică că infracțiunea specifică la art. 327 alin. (2) lit. c) din Codul Penal este una de rezultat, ea se consideră consumată din momentul survenirii „urmărilor grave”. Evaluarea sistematică a cadrului legal denotă că la nivel național nu există nici un text normativ care ar defini noțiunea de urmări grave, utilizată în art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal. De asemenea ca și în cazul art. 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal legea nu stabilește nici un criteriu material care să cuantifice gravitatea urmărilor prejudiciabile.

Indică avocatul că există riscul ca gravitatea să fie apreciată în baza unor criterii arbitrare și discreționare de către cei dotați cu competența aplicării legii penale.

În acest sens, apărătorul Vasile Nicoară a prezentat instanței o sesizare scrisă a Curții Constituționale.

În cadrul ședinței de judecată avocatul Vasile Nicoară care acționează în numele și interesele lui Ion Apostol și Cambur Pavel a susținut integral cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Apărătorul Bogos Alexandru, și inculpații Apostol Ion Vladimir, Barac Mihail Ștefan și Cambur Pavel au susținut poziția avocatului Vasile Nicoară, solicitînd admiterea cererii.

În cadrul ședinței de judecată, acuzatorul de stat – Ina Frunză-Bargan a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul părții vătămate - Movilă Pavel în cadrul ședinței de judecată nu s-a prezentat.

Audiind participanții la proces, studiînd materialele cauzei precum și cererea formulată de avocatul Vasile Nicoară, instanța de judecată consideră necesar de a sesiza Curtea Constituțională a RM în vederea soluționării cererii depuse de avocatul Vasile Nicoară privind excepția de neconstituționalitate din următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit art. 7 alin. (6) din CPP hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Instanța de judecată reține că la pct. 72 din HCC nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova este menționat că pornind de la faptul că norma sesizată prin intermediul instituției excepției de neconstituționalitate este supusă controlului de constituționalitate aplicativ la un caz concret dedus instanței de judecată, procedura rezolvării excepției de neconstituționalitate constituie un control concret de constituționalitate.

La pct. 74 din aceeași hotărâre este menționat că procedura de soluționare a excepției de neconstituționalitate presupune parcurgerea a două etape distincte: (1) etapa judiciară, premergătoare, ce constă în invocarea excepției de neconstituționalitate în cadrul unui proces aflat pe rolul unei instanțe judecătorești și pronunțarea judecătorului asupra acestui incident procedural, finalizată eventual cu sesizarea Curții Constituționale;

Potrivit pct. 76 din aceeași hotărâre este menționat că în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.

Pct. 81 din hotărârea menționată stabilește că potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

La pct. 82 și 83 din hotărârea enunțată este menționat că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea a mai reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Raportând dispozițiile pct. 82 din HCC nr. 2 din 09.02.2016 la circumstanțele cauzei, constat că obiect al sesizării constituite exercitarea controlului constituționalității dispozițiilor articolului 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal, și anume sintagma „urmări grave”. Astfel, că obiectul excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

Subsecvent, instanța de judecată reține că sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate este ridicată de avocatul Nicoară Vasile care acționează în interesele lui Apostol Ion, în cauza penală de învinuirea a lui Apostol Ion Vladimir, Cambur Pavel Constantin și Barac Mihail Ștefan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2) și (5), 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal RM. Astfel, că excepția de neconstituționalitate este ridicată de reprezentantul inculpatului în cauza penală.

În corespundere cu subpct. 3 din pct. 82 al HCC nr. 2 din 09.02.2016 instanța de judecată reține că autorul sesizării avocatul Vasile Nicoară care acționează în numele și interesele lui Ion Apostol solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „urmări grave” care se conține în dispoziția art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal, infracțiune incriminată clientului său.

În final, potrivit subct. 4 din pct. 82 al HCC nr. 2 din 09.02.2016 se verifică dacă nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Instanța de judecată reamintește că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 01 octombrie 2018, privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal (excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu soldate cu urmări grave) a fost declarat neconstituțional articolul 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002.

Din analiza sistemică a infracțiunilor reglementate la art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod Penal instanța de judecată reține că *obiectul juridic special* al ambelor infracțiuni vizează relațiile sociale care atentează la buna-desfășurare a activității din sfera publică.

Deopotrivă se reține referitor la sfera și statutul destinatarilor săi, subiect atât al infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal cât și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod Penal poate fi orice persoană publică, în sensul articolului 123 alin. (2) din Cod.

Prin urmare, atât norma prevăzută la art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal cât și la art. 328 alin. (3) lit. b) Cod Penal este aplicabilă în privința tuturor persoanelor publice și nu de o manieră dedicată unei anumite activități profesionale, gradul de previzibilitate al legii trebuie apreciat în lumina standardului „experienței juridice obișnuite”.

În acest sens, instanța de judecată ține să reamintească că în cauza *Ivanciuc v. Romania* (decizia nr.18624/03) fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (Coëme și alții v. Belgia, nr. 32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, CEDO 2000-VII și *Wynen v. Belgia*, nr. 32576/96, § 41, CEDO 2002-VIII)”.

Totodată, în cauza *Pronina v. Ucraina* (no. 63566/00) Curtea Europeană a statuat că dispozițiile Convenției Europene nu garantează dreptul de acces la o instanță cu competența de a invalida sau de a nesocoti o dispoziție legală, ori de a da o interpretare oficială acesteia. De asemenea, a reținut că prevederile art. 6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudiciară. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale, și prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art. 6 paragraful 1 din Convenție.

Curtea Europeană a relevat în jurisprudența sa că infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (*Rohlén v. Cehia*, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 154; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.

La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către

instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).

Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (Del Rio Prada v. Spania [MC], 21 octombrie 2013, §§ 92, 93). Nevoia de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (Kokkinakis v. Greece, 25 mai 1993, § 40). Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la incompatibilitatea acestora cu cerințele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale (Liivik v. Estonia, 25 iunie 2009, §§ 96-104).

Cu privire la clarificarea normelor juridice, Curtea Europeană a reținut că dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul procesului de creare a dreptului este o parte bine-consolidată și necesară a tradiției juridice în statele-părți la Convenție. Articolul 7 din Convenție nu poate fi citit ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale prin intermediul interpretării judiciare de la caz la caz, cu condiția ca evoluția care rezultă să fie conformă cu esența infracțiunii și să fie previzibilă în mod rezonabil (Kononov v. Latvia [MC], 17 mai 2010 § 185). Atunci când examinează previzibilitatea unei norme penale, Curtea Europeană trebuie să se asigure dacă interpretarea judiciară a legii penale a continuat pur și simplu o linie perceptibilă a dezvoltării jurisprudențiale (Dragotoniou și Militaru-Pidhorni v. România, 24 mai 2007, § 44).

În pct. 37 din HCC nr. 2 din 09.02.2016 Curtea indică că în orice caz, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană. În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.

Totodată, instanța de judecată reține că la data de 15 decembrie 2017 Curtea Constituțională a emis decizia de inadmisibilitate cu nr. 121 prin care a fost declarată inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate: - a textelor „Folosirea [...] situației de serviciu” și „daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” de la alineatul (1) al articolului 327 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002; - a articolului 327 alin. (2) lit. c) din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, ridicată de către avocatul Vasile Nicoară în dosarul nr. 1a-1159/15, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

În pct. 18 a deciziei nr. 121 din 15 decembrie 2017 Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că deși prin încheierea instanței se solicită controlul constituționalității prevederilor articolului 327 din Codul penal în ansamblu, totuși, autorul excepției în motivarea sesizării s-a referit, în esență, doar la textele „Folosirea [...] situației de serviciu” și „daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” de la alin. (1) al art. 327, precum și la prevederile lit. c) din alin. (2) al aceluiași articol.

Totodată, în pct. 28 a deciziei nr. 121 Curtea indică cu referire la contestarea dispozițiilor cuprinse la lit. c) de la alin.(2) al art. 327 din Codul penal, că în jurisprudența sa a statuat că „urmările grave” constituie o circumstanță agravantă, prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. b) din Codul penal, circumstanță care urmează a fi apreciată de instanța de judecată reieșind din faptele particulare ale fiecărui caz în parte (DCC nr. 95 din 21 septembrie 2017, § 27).

Așa dar, deși referitor la dispoziția lit. c) de la alin.(2) al art. 327 din Codul penal, *in concreto* sintagma „urmări grave” a fost depusă cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate Curtea Constituția în acest sens pronunțând decizia de inadmisibilitate la data de 15 decembrie 2017, însă la data de prin hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 01 octombrie 2018 se

declară neconstituțional articolul 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, anume în partea agravantei „urmări grave”.

Instanța de judecată reiterează că din analiza sistemică a infracțiunilor prevăzute la art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod Penal rezultă că ambele infracțiuni cuprind același *obiect special* ce vizează buna-desfășurare a activității din sfera publică, precum și vizează același cerc de subiect vizați în contextul dispoziției art. 123 Cod Penal.

Conform prevederilor art. 3 alin. (2) Cod Penal interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sânt interzise.

În acest sens, ținând cont de cuprinsul HCC nr. 22 din 01 octombrie 2018 prin care a fost declarat neconstituțional articolul 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, întru a nu admite o practică divergentă, urmând dispozițiile art. 3 Cod Penal, art. 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană instanța ajunge la concluzia că sesizarea înaintată de avocatul Vasile Nicoară în interesele inculpatului Ion Apostol și Cambur Pavel, întrunește cerințele legale și urmează a fi admisă deoarece se solicită a fi verificată constituționalitatea legii materiale art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale, or, se subliniază că prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

Prin urmare, constatând că orice instanță de judecată este chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale, instanța admite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Vasile Nicoară în interesele inculpatului Ion Apostol și Cambur Pavel privind sesizarea Curții Constituționale despre verificarea constituționalității prevederilor 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal sub aspectul corespunderii art. 4, 16, 20, 25, 26 din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, instanța de judecată consideră inoportună dispunerea suspendării examinării cauzei din motiv că în privința inculpaților Apostol Ion Vladimir, Cambur Pavel Constantin și Barac Mihail Ștefan sunt aplicate măsuri preventive.

În conformitate cu prevederile art. art. 341 alin. (1) și 342 alin. (2) din CPP, instanța de judecată

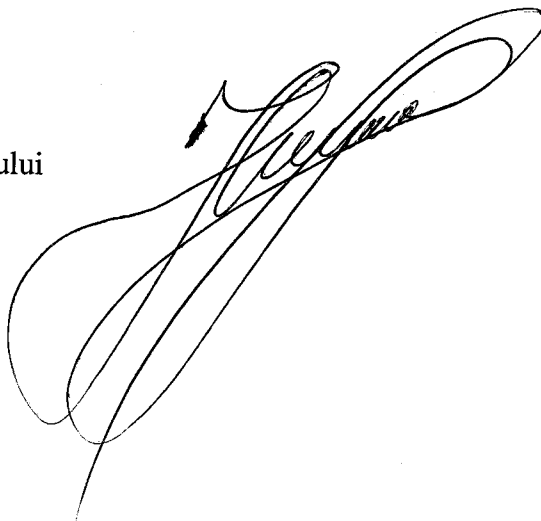
d i s p u n e :

Se sesizează Curtea Constituțională a RM în vederea soluționării cererii depuse de avocatul Vasile Nicoară privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal și verificării corespunderii/necorespunderii acestora cu prevederile art.1 alin.(3), 22 și 23 alin.(2) din Constituția RM.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Vasile Nicoară privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „urmări grave” care se conține în dispoziția art. 327 alin. (2) lit. c) Cod Penal.

Încheierea separat nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Copia corespunde originalului
Judecătorul

Irina Păduraru

Irina Păduraru